

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ ഉത്തരകാണ്ഡേ

॥ അഷ്ടപഞ്ചാശഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ അഷ്ടപഞ്ചാശഃ സർഗഃ ॥

യയാതിം പ്രതി ശുക്രാചാര്യസ്യ ശാപഃ

ഏവം ബ്രുവതി രാമേ തു
ലക്ഷ്മണഃ പരവീരഹാ |
പ്രത്യുവാച മഹാത്മാനം
ജ്വലന്തമിവ തേജസാ || 7.58.1 ||

മഹദ്ഭൂതമാശ്ചര്യം
വിദേഹസ്യ പുരാതനം |
നിർവൃത്തം രാജശാർദൂല
വസിഷ്ഠസ്യ മൂനേശ്വ ഹ || 7.58.2 ||

നിമിസ്തു ക്ഷത്രിയഃ ശുഭോ
വിശേഷേണ ച ദീക്ഷിതഃ |
ന ക്ഷമം കൃതവാൻ രാജാ
വസിഷ്ഠസ്യ മഹാത്മനഃ || 7.58.3 ||

ഏവമുക്തസ്തു തേനായം
രാമഃ ക്ഷത്രിയപുംഗവഃ |
ഉവാച ലക്ഷ്മണം വാക്യം
സർവശാസ്ത്രവിശാരദം || 7.58.4 ||

രാമോ രമയതാം ശ്രേഷ്ഠോ
 ഭ്രാതരം ദീപ്തതേജസം |
 ന സർവത്ര ക്ഷമാ വീര
 പുരുഷേഷു പ്രദ്യശ്യതേ || 7.58.5 ||

സൗമിത്രേ ദുഃസഹോ രോഷോ
 യഥാ ക്ഷാന്തോ യയാതിനാ |
 സത്ത്വാനുഗം പുരസ്കൃത്യ
 തന്നിബോധ സമാഹിതഃ || 7.58.6 ||

നഹുഷസ്യ സുതോ രാജാ
 യയാതിഃ പൗരവർധനഃ |
 തസ്യ ഭാർയാദ്വയം സൗമ്യ
 രൂപേണാപ്രതിമം ഭൂവി || 7.58.7 ||

ഏകാ തു തസ്യ രാജർഷേ -
 ര്നാഹുഷസ്യ പുരസ്കൃതാ |
 ശർമിഷ്ഠാ നാമ ദൈതേയീ
 ദുഹിതാ വൃഷപർവണഃ || 7.58.8 ||

അന്യാ തുശനസഃ പത്നീ
 യയാതേഃ പുരുഷർഷഭ |
 ന തു സാ ദധിതാ രാജേണാ
 ദേവയാനീ സുമധുമാ || 7.58.9 ||

തയോഃ പുത്രൗ തു സംഭൂതൗ
 രൂപവന്തൗ സമാഹിതൗ |
 ശർമിഷ്ഠാജനയത് പുരും
 ദേവയാനീ യദും തദാ || 7.58.10 ||

പൂരുസ്തു ദധിതോ രാജേണാ
 ഗുണൈർമാതൃകൃതേന ച |
 തതോ ദുഃഖസമാവിഷ്ടോ
 യദുർമാതരമബ്രവീത് || 7.58.11 ||

ഭാർഗവസ്യ കുലേ ജാതാ
 ദേവസ്യാക്ലിഷ്ടകർമണഃ |
 സഹസേ ഹൃദ്ഗതം ദുഃഖ -
 മവമാനം ച ദുഃസഹം || 7.58.12 ||

ആവാം ച സഹിതൗ ദേവി
 പ്രവിശാവ ഹുതാശനം |
 രാജാ തു രമതാം സാർധം
 ദൈത്യപുത്രോ ബഹുക്ഷപാഃ || 7.58.13 ||

യദി വാ സഹനീയം തേ
 മാമനുജ്ഞാതുമർഹസി |
 ക്ഷമ ത്വം ന ക്ഷമിഷ്യേഹം
 മരിഷ്യാമി ന സംശയഃ || 7.58.14 ||

പുത്രസ്യ ഭാഷിതം ശ്രുത്വാ
 പരമാർത്ഥസ്യ രോദതഃ |
 ദേവയാനീ തു സക്രൂദ്ധാ
 സസ്മാര പിതരം തദാ || 7.58.15 ||

ഇംഗിതം തദഭിജ്ഞായ
 ദുഹിതൂർഭാർഗവസ്തദാ |
 ആഗതസ്ത്വരിതം തത്ര
 ദേവയാനീ സ്ഥ യത്ര സാ || 7.58.16 ||

ദൃഷ്ട്വാ ചാപ്രകൃതിസ്ഥമാം താ -
 മപ്രഹൃഷ്ടാമചേതനാം |
 പിതാ ദുഹിതരം വാക്യം
 കിമേതദിതി ചാബ്രവീത് || 7.58.17 ||

പൃച്ഛന്തമസക്യത് തം വൈ
 ഭാർഗവം ദീപ്തതേജസം |
 ദേവയാനീ തു സങ്കുദ്ധാ
 പിതരം വാക്യമബ്രവീത് || 7.58.18 ||

അഹമഗ്നിം വിഷം തീക്ഷ്ണ -
 മപോ വാ മുനിസത്തമ |
 ഭക്ഷയിഷ്യേ പ്രവേക്ഷ്യേ വാ
 ന തു ശക്യാമി ജീവിതും || 7.58.19 ||

ന മാം ത്വമവജാനീഷേ
 ദുഃഖിതാമവമാനിതാം |
 വൃക്ഷസ്യാവജ്ഞയാ ബ്രഹ്മം -
 ശ്ചരിദ്യന്തേ വൃക്ഷജീവിനഃ || 7.58.20 ||

അവജ്ഞയാ ച രാജർഷിഃ
 പരിഭൂയ ച ഭാർഗവ |
 മയ്യവജ്ഞാം പ്രയുക്തേ ഹി
 ന ച മാം ബഹു മന്യതേ || 7.58.21 ||

തസ്യാസ്തദ് വചനം ശ്രുത്വാ
 കോപേനാഭിപരീവൃതഃ |
 വ്യാഹർതുമുപചക്രാമ
 ഭാർഗവോ നഹുഷാത്മജം || 7.58.22 ||

യസ്മാൻമാമവജാനീഷേ

നാഹുഷ ത്വം ദുരാത്മവാൻ |

വയസാ ജരയാ ജീർണം

ശൈഥീൽയമുപയാസ്യസി || 7.58.23 ||

ഏവമുക്ത്വാ ദുഹിതരം

സമാശ്വാസ്യ സ ഭാർഗവഃ |

പുനർജഗാമ ബ്രഹ്മർഷി -

ർഭവനം സ്വം മഹായശാഃ || 7.58.24 ||

സ ഏവമുക്ത്വാ ദ്വിജപുംഗവാഗ്ര്യഃ

സുതാം സമാശ്വാസ്യ ച ദേവയാനീം |

പുനർയയൗ സൂര്യസമാനതേജാ

ദത്ത്വാ ച ശാപം നഹുഷാത്മജായ || 7.58.25 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ടേ അഷ്ടപഞ്ചാശഃ സർഗഃ ||